

Üniversite Öğrencilerinin Yaşlı Ayrımcılığıyla İlgili Tutumları: Keskin MYO Örneği

Atilla ALTUN¹ ve Barış DEMİREL²

Öz

İnsanlar bir araya geldiklerinde yaş, cinsiyet, ırk, din gibi faktörler bu birlikteliğın kalitesine ve sürekliliğine önemli derecede etki eder. Kadın ve erkeğın bir arada olduğu bir ortamda iletişimin boyutu, yaşlı ve genç bireylerin bir arada olduğu mekânlarla aynı değildir. Erkeklerin kadınlara, gençlerin yaşlılara, aynı din mensuplarının diğer dini gruplara karşı ayrımcılık gösterme durumu her zaman mevcuttur. Bu durum, cinsiyet, ırk, yaş vb. faktörlerin bireysel tutumları önemli derecede etkilediğinin bir göstergesidir. Buradan hareketle, bu araştırmada yüksekokul öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığıyla ilgili tutumları incelenmektedir. Veri toplama aracı olarak 10 sorudan oluşan “Kişisel Bilgi Formu” ile 23 sorudan oluşan “Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Ölçeği (YATÖ)” kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda yaşlı ayrımcılığı tutum ölçeğinden öğrencilerin aldığı puanların cinsiyet ve öğrenim görülen program gibi değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterdiği ($p < 0.05$) belirlenmiştir. Sonuç olarak bireylerle kurulan ilişki ve iletişimin temelinde tutumlar yer almaktadır. Olumlu tutumlara sahip olmak ve yaşlılara yönelik olumlu bir bakış açısına sahip olmak da bu nedenle önemlidir. Buradan hareketle, yaşlıya yönelik yapılacak planlamalarda üniversite öğrencisi genç bireylerin yaşlılara ilişkin tutumlarının araştırılması, toplumsal temelde kuşaklar arası farklılıkların ortadan kaldırılması bağlamında geleceğe ışık tutacak bilgiler elde edilmesi açısından önemli bir gerekliliktir.

Anahtar Kelimeler: Ayrımcılık, Tutum Ölçeği, Üniversite Öğrencisi, Yaşlanma, Yaşlı

Attitudes of University Students on Elderly Discrimination: The Case of Keskin Vocational School

Abstract

When people come together, factors like age, gender, race, religion significantly affect the quality and continuity of this association. In an environment where women and men are together, the dimension of communication is not the same as places where old and young individuals are together. There is always a situation where men discriminate against women, young people against the elderly, and members of the same religion against other religious groups. This includes gender, race, age, etc. It is a sign that factors significantly affect individual attitudes. From this point of view, this study examines attitudes of college students about elderly discrimination. As the data collection tool “Personal Information Form” consisting of 10 questions and “Elderly Discrimination Attitude Scale (YATÖ)” consisting of 23 questions were used. As a result of the analyses, it was determined that the scores received by the students from the age discrimination attitude scale differ significantly according to the variables such as gender and the program in which they are studying ($p < 0.05$). As a result, attitudes are at the core of the relationship and communication with individuals. It is therefore important to have positive attitudes and to have a positive outlook for the elderly. From this point of view, it is an important requirement to investigate the attitudes of young university students towards the elderly in planning for the elderly and to provide information that will shed light on the future in the context of eliminating the differences between generations on a social basis.

Key Words: Discrimination, Attitude Scale, University Student, Aging, Older People

Atıf İçin / Please Cite As:

Altun, A. ve Demirel, B. (2020). Üniversite öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığıyla ilgili tutumları: Keskin MYO örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 423-434.

Geliş Tarihi / Received Date: 12.06.2018

Kabul Tarihi / Accepted Date: 17.09.2019

¹ Öğr. Gör. - Türkiye - Kırıkkale Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, ati_altun@yahoo.com
ORCID: 0000-0002-7860-706X

² Öğr. Gör. - Türkiye - Kırıkkale Üniversitesi, Delice Meslek Yüksekokulu, bdbarisdemirel@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5916-4999

Giriş

Yaşlılık kavramı, dünya nüfusunun giderek yaşlanması ve genç nüfusun genel nüfus içindeki payının azalmasıyla ilişkili olarak ön plana çıkmaktadır. Yaşlılık alanı ile ilgili çalışma yapan akademik disiplinlerin de (Tıp, hemşirelik, sosyal hizmet, psikoloji, sosyoloji vb. gibi) bu yönü ile dikkatini çekmektedir. Yaşlılık tüm hayatı aktivitelerde, üretkenlikte, kendi kendine yeterlilikte ve bağımsız hareket etmede azalmaların yaşandığı bir dönem olarak düşünülmektedir (Şahin ve Erdem, 2017). Yaşlılık ve yaşlanmaya dair birçok tanım bulunmakla birlikte “Yaşlı, yaşa bağlı olarak fonksiyon kaybı yaşayan ve günlük yaşam aktivitelerini yerine getirme hususunda sorunlarla karşılaşan bireyler olarak tanımlanabilirken yaşlanma da bu sürece verilen ad” olarak ifade edilebilir. Literatürde yer alan diğer bazı yaşlı ve yaşlanma kavramlarına dair açıklamalara aşağıda yer verilmiştir:

Yaşlılık ile ilgili tanımlara bakıldığında yaşlılığın genel olarak 3 temel üzerinde tanımlandığını söyleyebiliriz. Bu temellere bakıldığında; sosyal hizmet disiplini de olduğu gibi bireyin biyopsikososyal bir varlık olarak değerlendirilmesi gerektiği vurgusu ile bir kez daha karşılaşmaktayız. Yani bireyin biyolojik, sosyal ve psikolojik yönleri ile var olan bir canlı olduğu vurgulanabilir.

Biyolojik yaşlanma, yaş ile bağlantılı olarak bedenin diriliğinin azaldığı, temel fonksiyonlarını yerine getirme dağarcığını kaybettiği ve kaçınılmaz olarak insan yaşamının son bulması ile neticelenen bir süreçtir (Öksüzokyar vd., 2016). Dünya sağlık örgütünün 2018 yılında yayınladığı “Yaşlanma ve Sağlık” raporu da biyolojik yaşlanmaya dair yukarıda verilen literatür bilgisini desteklemektedir. Bu rapora göre insan, biyolojik olarak zaman içinde çok çeşitli moleküler ve hücrel hasarın birikmesinin etkisinde kalmakta ve bu, fiziksel ve zihinsel kapasitede kademeli bir düşüşe, artan hastalık riskine ve nihayetinde ölüme yol açmaktadır (DSÖ Ageing and Health, 2018).

Psikolojik yaşlanma, bireylerin yaşlılık aşamasında geçirdikleri davranış, uyum ve mental fonksiyonlarındaki değişimleri kapsayan bir süreçtir (Aslan ve Hocaoglu, 2017). Psikolojik açıdan yaşlanmanın temelinde fonksiyon kaybı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Sosyal Yaşlanma, modası geçme, yaşlanma ve toplumdaki uzaklaşma gibi risklerin artmasıyla birlikte bireyin anlamlı sosyal işlevlerden (aile sorumlulukları ve çalışma süreci gibi) vazgeçme sürecini ifade eder (Livi-Bacci, 1982, s. 771). Yaşa bağlı olarak bireylerin sosyal hayat içindeki rol ve sorumluluklarının değişmesi; toplumdaki diğer bireylerin de yaşlanan kimseden sergilemesini beklediği davranışları içerir. Butler, sosyal yaşlanmayı kuşak çatışması çerçevesinde değerlendirerek yaşlanmayı öznel bir deneyim olarak ele alarak, orta yaşlıların yaşlılara, diğerlerinde gençlere karşı önyargılarını ciddi bir sorun olarak tanımlar. Genç kuşaklar açısından yaşlanmak, hastalanmak ve sakat kalmaya karşı kişisel bir hoşnutsuzluk düşüncesi iken yaşlılar için güçsüzlük, yararsızlık ve ölüm korkusunun ifadesidir (Butler, 1969, s. 243).

Yaşlı tanımlarına bakıldığında ise; genel tanımın ya da sınıflandırmanın kronolojik olarak yapıldığı doğum yılının esas alındığı ‘ömür süresi’ ile ilgili olduğu söylenebilir. Dünya Sağlık Örgütü yaşlılık kavramını sosyal çevreye uyum beceresinde meydana gelen azalma olarak ifade etmektedir (Gökçe Kutsal, 2007). Aynı zaman da yaş alma süreci olarak da canlılığın doğumundan ölümüne kadar geçen zaman da yaşlanma olarak tanımlanmaktadır (Önal-Dölek, 2011).

Dünya Sağlık Örgütü’ nün yaşlılık tanımındaki kronolojik sınıflandırmada ise 65 yaş alt sınır olarak belirtilmektedir. Birleşmiş Milletlere göre ise yaşlılık da alt yaş sınırı 60 yaş olarak belirlenmiştir (www.turkgeriatri.org.tr). Literatürün genelinden çıkarılan sonuca göre kabul edilen asgari yaşlılık yaşının 65 olduğu söylenebilir (Zastrow, 2013). Ülkemizde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Mülga), Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığına bağlı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü mevzuatında yer alan “Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği” nde yaşlı tanımına ilişkin olarak asgari yaş sınırı olarak 60 yaş ve üzeri ortaya konulmaktadır (www.eyh.aile.gov.tr). Buradan hareketle yaşlılık dönemine ilişkin kronolojik sınıflandırmada 60 ve 65 yaşlarının asgari sınır olarak ön plana çıktığı ifade edilebilir.

İstatistiksel açıdan yaşlılık ve yaşlanmaya dair temel bilgilere bakıldığında ABD nüfus bürosunun öngörüsüne göre 2020 yılına gelindiğinde her 6 (altı) Amerikalı’dan birisinin yaşlılardan oluşacağı verisine ulaşılabilir (Çakır ve Palabıykoğlu, 1997). Türkiye İstatistik Kurumunun 2016 yılı raporu incelendiğinde de ülkemizde ortalama yaşam süresinin 78 yıla ulaştığı, 2023 yılına gelindiğinde ise genel nüfus içinde yaşlı nüfus oranının % 10,2’ ye ulaşacağı 2050 yılına gelindiğinde % 20,8’ e ulaşacağı 2075 yılına gelindiğinde ise % 27,7’ ye ulaşacağı öngörüsüne yer verilmektedir (TÜİK). Dünya Sağlık Örgütü, küresel boyutta

insanların artık daha uzun ömürlerinin olduğu; 60 yaşın üzerindeki birey sayısının 2050 yılına gelindiğinde % 100 artarak 2 milyar insana ulaşacağı ön görüsünü ortaya koymaktadır (WHO-DSÖ, 2015).

Bu çalışmanın yapılmasının gerekçesi, dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de yaşlı nüfus oranlarının giderek artması; buna bağlı olarak yaşlıların kendi sorunları ve ihtiyaçlarının yanı sıra toplumun diğer kesimleri tarafından yaşlılara atfedilen anlam ve bakış açısında değişikliğin meydana gelme olasılığıdır. Çalışmanın önemi ise, toplum içinde yaşlılarla birlikte yaşamanın yanı sıra çeşitli kurum ve kuruluşlarda yaşlılarla ilgili alanlarda çalışma hayatına atılacak olan genç üniversitelilerin bakış açılarının belirlenmesi ve muhtemel olumsuzlukların giderilebilmesi noktasında önleyici bir projeksiyon sunmaktır. Bu bağlamda mevcut literatüre de katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

Yaşlı Ayrımcılığı

Biyopsikososyal açıdan yaşlanan bireylere ilişkin toplum içinde ötekileştirici tutumların olması, yaşlıların artık toplumdaki uzak yaşamaları gerektiğinin düşünölmesi, yaşlıların değer ve tutumlarına saygı duyulmaması ise yaşlı ayrımcılığı olarak nitelenebilir. Ayrımcılık kavramı olumsuzluk çağrıştıran bir kavram olmasının yanı sıra yaşlılara yönelik pozitif ayrımcılığı kapsadığını da unutmamak gerekir. Bilgelik, saygınlık ve güvenilirlik gibi özellikler de yaşlılara atfedilen özellikler ya da ayrımcılık konusunda başta gelen başlıklardır.

Yaşlı ayrımcılığı kavramı 1969 yılında ABD Ulusal Yaşlılık Enstitüsü başkanı R. Butler tarafından kullanılmış ve literatüre kazandırılmıştır. Gerontoloji uzmanı olan Butler, yaşlılara yönelik cinsiyet ve ırk ayrımcılığı gibi bir ayrımcılıklar olarak yaşlı ayrımcılığını tanımlamıştır (Butler, 1969). Yaşlı bireylerin biyopsikososyal açıdan gerilemesi ve kronolojik olarak yaşlanmasından dolayı maruz kaldıkları ayrımcılığa da yaşlı ayrımcılığı denilebilir. Nitekim Vefikuluçay'a (2008) göre de bir bireye sadece yaşı nedeniyle gösterilen tavır, önyargı, davranış ve eylemlerde diğer bireylere göre farklı tutum ve davranış geliştirme yaşlı ayrımcılığı olarak nitelendirilmektedir.

Yaşlı ayrımcılığı konusunda ekonomik, sosyal ve kültürel yapıların etkili olduğu ifade edilebilir. Bu doğrultuda normal hayat süreçlerinden zorunlu olarak koparılan yaşlıların kendi hayat tarzlarından uzaklaştırılması, onların genç kuşaklar tarafından alaya alınması, güçsüzlüklerinin kullanılması ve yetersizliklerinden dolayı dikkate alınmaması bu eşitimsizliğin ve ayrımcılığın ortaya çıkmasında önemli etkenlerdendir (Butler, 1969, s. 244). Ayrıca sosyal, kültürel ve ekonomik bağlamlarda yaşanan dışlanmalar, yaşlıların çeşitli şekillerde sosyal hayata katılımını sınırlandırabilir (Zakowicz, 2012, s. 45):

- Sosyal ve kültürel açıdan önemli roller üstlenmelerini sağlayacak yeterli araçların bulunmaması,
- Kültürel basmakalıp ve önyargılarla dayatılan ayrımcılık objeleri olmak,
- Sosyal kaynaklardan pay alma yeteneklerini sınırlandıran özelliklere sahip olma
- Yaşlılığı yaşamın bir aşaması olarak tanımlayan bireysel özelliklerin varlığı gibi durumlar ayrımcılığın ortaya çıkmasında etkili olduğu söylenebilir.

Bir başka deyişle yaşlı ayrımcılığı olgusunun ortaya çıkmasında yaşlılara karşı uygunsuz davranışlar, haksız kültürel klişelerin varlığı, önyargıların varlığı veya yaşlılardan korkma, yaşlılık hakkında güvenilir bilgi eksikliği, yaşlılık ile hastalık ve ölüm arasındaki ilişki ve yaşlıların hem aile hem de toplumdaki statüsünün değişmesi gibi durumlar temel oluşturmaktadır. Yaşlılara yönelik yukarıda sıralanan olumsuz yaklaşım ve bakış açılara ek olarak yaşlı bireyin kadın olması, yoksul olması ya da azınlık olarak nitelenen bir etnik kimliğe sahip olması da onları daha dezavantajlı bir noktaya taşımaktadır (Buz, 2015).

Yaşlı nüfusunun ülkemizde de giderek artış göstermesi göz önünde bulundurulduğunda yaşlılık alanında çalışacak bireylerin artırılması ve üniversite öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığı tutumlarının değerlendirilerek daha makro boyutta çalışmaların yapılabilmesi sağlanmalıdır (Özkan ve Bayoğlu, 2011). Yaşlı yetişkinlerin oranı nüfus içinde arttıkaça, gençlerin karşı tutumların belirleyicilerini anlamak önemli görölmekte ve böylece yaşlılara karşı daha olumlu tutumları teşvik etmek mümkün olabilir (Allan ve James, 2009). Bu araştırmada bu bağlamda şekillendirilmış olup üniversite öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığıyla ilgili tutumlarının belirlenmesi üzerine odaklanılmıştır.

Yöntem

Bu araştırma, Kırıkkale Üniversitesi Keskin Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığıyla ilgili tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Evren - Örneklem

Araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Keskin Meslek Yüksekokulunda kaydı bulunan öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmada evrenin tamamının alınması hedeflenmiş bu nedenle örneklem seçimi yapılmamıştır. Ancak, uzun süredir okulda kaydı bulunmasına rağmen aktif olarak eğitimine devam etmeyen öğrencilerin bulunması, bazı programların öğrenci alımını durdurması gibi nedenlerle mevcut durumda okula devam eden öğrenci sayısının oldukça düşük olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada bireylerin toplumsal davranışlarını, yaşlı ayrımcılığına yönelik eğilimlerini gözlem ve test yoluyla objektif bir biçimde ölçmek ve bu durumu sayısal verilerle ortaya koymak hedeflenmiştir. Bu bağlamda nicel araştırma yönteminde araştırılan konuya dair evrenin temsili dikkate alınarak çalışma grubunun azami sayısına ulaşılması planlanmıştır. Bu nedenle veri toplama süreci 322 öğrenci ile yürütülmüştür. Nicel araştırma modellerinden de belli bir değişken açısından (cinsiyet, yaş, öğrenim gördüğü bölüm...) farklılaşan grupları birbirleriyle kıyaslayan nedensel-karşılaştırma modelinden yararlanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri 01.11.2017- 01.01.2018 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından literatür taraması sonrasında 10 sorudan oluşan kişisel bilgi formu ve 23 sorudan oluşan “Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Ölçeği (YATÖ)” kullanılmıştır. Veriler yüz yüze görüşme yolu ile toplanmıştır. Nicel araştırma deseninin doğasına uygun olarak araştırma sonuçlarında ilişki ve farklar gibi istatistiksel sonuçlar aranmıştır.

Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Ölçeği: YATÖ yaşlının yaşamını sınırlama, yaşlıya yönelik olumlu ayrımcılık ve yaşlıya yönelik olumsuz ayrımcılık konularını içeren üç alt boyutu bulunmaktadır. Bu ölçek Vefikuluçay tarafından 2008 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin geçerlilik-güvenirlilik çalışması yapılarak, Cronbach Alfa güvenirlilik katsayısı 0.80 bulunmuştur. Yaşlılara yönelik ifadelerin bulunduğu her madde için “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” cevaplarının bulunduğu 5’li Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Ölçek, olumlu veya olumsuz tutum ifadelerini kapsamaktadır.

Yaşlı ayrımcılığı ile ilgili olarak olumlu tutum cümleleri: kesinlikle katılıyorsa “5”, katılıyorsa “4”, kararsızsa “3”, katılmıyorsa “2” ve kesinlikle katılmıyorsa “1” puan olarak değerlendirmeye alınmaktadır. Yine aynı ölçekteki olumsuz tutum cümleleri ise: kesinlikle katılıyorsa “1”, katılıyorsa “2”, kararsızsa “3”, katılmıyorsa “4” ve kesinlikle katılmıyorsa “5” puan olacak şekilde değerlendirmeye alınmaktadır. Ölçekten alınan puanın yüksekliği, yaşlı ayrımcılığıyla ilgili olumlu tutumların da yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Bu bağlamda ölçekten alınabilecek en yüksek puan 115 iken en düşük puan ise 23’tür.

Tutum ölçeği üç alt boyuttan meydana gelmektedir. İlk alt boyut “*Yaşlının Yaşamını Sınırlama*” alt boyuttur ve bu boyut toplumun, yaşlının sosyal yaşamını sınırlamaya ilişkin inanç ve algılarını ölçmektedir. Yaşlının yaşamını sınırlama alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 45 iken en düşük puan ise 9’dur. “*Yaşlıya Yönelik Olumlu Ayrımcılık*” alt boyutu bir diğer alt boyut olup, toplumun yaşlıya yönelik olumlu inanç ve algılarını ölçmektedir. Yaşlıya yönelik olumlu ayrımcılık alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 40 en düşük puan ise 8’dir. Üçüncü alt boyut ise “*Yaşlıya Yönelik Olumsuz Ayrımcılık*” alt boyuttur ve toplumun yaşlı bireye yönelik olumsuz inanç ve algılarını ölçmektedir. Yaşlıya yönelik olumsuz ayrımcılık alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 30 iken en düşük puan ise 6’dır (Vefikuluçay ve Terzioğlu, 2011). Veriler ders saatlerine engel olmadan, sınıf ortamında toplanmıştır. Araştırma ile ilgili gerekli bilgilendirmeler yapıldıktan sonra, bütün öğrencilerden gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya katılım onamları alınmış ve yaklaşık 15 dakika süren anket formunu doldurmaları istenmiştir.

Verilerin Analizi

Yapılan çalışma neticesinde elde edilen verilerin değerlendirilmesi için “Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 18.0” istatistik analiz programı kullanılmıştır. Değerlendirmede katılımcılara dair tanıtıcı bulgular niteliğinde frekans, yüzde dağılımlarına yer verilmiş ve tablo halinde bulgular içerisinde

sunulmuştur. Ayrıca istatistiksel olarak yapılan normallik dağılımı analizine bağlı olarak elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir ($p < 0.05$). Normal dağılım göstermesinin sonucuna bağlı olarak da t-testi ve tek yönlü ANOVA istatistiksel analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır. Analiz sonrasında elde edilen bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın amaçları doğrultusunda, anket formları SPSS programına özenle girildikten sonra verilerin istatistiksel analizi yapılmıştır. Bulgular aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özellikleriyle İlgili Bilgiler

<i>Demografik Özellikler</i>		<i>N</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kadın	243	75.5
	Erkek	79	24.5
Yaş	18-20	243	75.5
	21-23	59	18.3
	24-27	13	4.1
	28+	7	2.2
Öğretim Programı	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	10	3.1
	Çocuk Gelişimi	170	52.8
	Yerel Yönetimler	63	19.6
	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	58	18.0
	Pazarlama	9	2.8
	İnsan Kaynakları Yönetimi	12	3.7
Eğitime Devam Ettiği Sınıf	1. Sınıf	171	53.1
	2. Sınıf	151	46.9
Okuduğu Programı İsteyerek Tercih Etme Durumu	Evet (İsteyerek Tercih)	278	86.3
	Hayır (İstemeyerek Tercih)	44	13.7
Barınma Durumu	Aile Yanında	65	20.2
	Apart, Yurt, Kişisel Ev vb.	243	75.5
	Akraba Yanında	11	3.4
	Diğer	3	0.9
En İyi Anlaşılan Aile Üyesi	Büyükanne-Büyükbaba	4	1.2
	Anne-Baba	203	63.1
	Kardeş	59	18.3
	Hepsi	28	8.7
Yaşlı Bireyin Nerde Kalmasına Dair Görüş	Hiçbiri	4	1.2
	Yaşlı Kendi Evinde Kalmalı	139	43.2
	Yaşlı Çocuklarının Yanında Kalmalı	172	53.4
	Huzurevi vb. Kuruluşlarda Kalmalı	5	1.6
	Hiçbiri	6	1.9
Toplam		322	100.0

Tablo 1’de verilen bulgular ışığında; çalışmaya katılan öğrencilerin % 75,5’inin kadın ve % 24,5’inin erkek olduğu, % 75,5’inin ise 18-20 yaş aralığında oldukları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 52,8’i Çocuk Gelişimi programında öğrenim görmekte iken en az katılımcının ise % 3,1 ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programında öğrenim gördüğü tespit edilmiştir. Bu yüzdeler arasındaki farkın bölümlere kayıt oranlarıyla paralellik gösterdiği söylenebilir (Çocuk Gelişimi programı Keskin Meslek Yüksekokulu’nda en çok kayıt yapılan program iken Muhasebe gibi bazı programlarda ise kontenjanlar tam olarak doldurulamamaktadır). Katılımcıların % 46,9’luk kesimi 2. sınıf öğrencisi olarak eğitimine devam ederken; % 86,3’ünün de okuduğu programı isteyerek tercih ettiği ve öğrenim gördüğü bulgusuna ulaşılmıştır.

Yine Tablo 1’e göre katılımcıların % 87,9’u yapı olarak çekirdek aile yapısına mensup oldukları belirlenmiş, yine katılımcıların % 75,5’inin apart, yurt ve kişisel evlerinde barındıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum yüksekokul öğrencilerinin çoğunlukla şehir dışından geldiğini de işaret etmektedir. Katılımcıların % 63,1’i en iyi anlaştıkları aile üyesi olarak anne ve babalarını ifade ederken en az anlaştıkları aile üyesinin büyükanne ve büyükbabaları (% 1,2) olduğunu ifade etmişlerdir. % 53,4’lük katılımcı grubu yaşlıların çocuklarının yanında kalması gerektiğini beyan ederken, % 43,2’si ise yaşlıların kendi evlerinde kalmaları gerektiğini belirtmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Yaşlı Ayrımcılığı Tutumlarına İlişkin Genel Puanları ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Dağılımı

Değer	Yaşlı Ayrımcılığı	Yaşamını Sınırlama Alt Boyutu	Olumlu Ayrımcılık Alt Boyutu	Olumsuz Ayrımcılık Alt Boyutu	N
En Düşük	34.0	11.0	8.0	8.0	322
En Yüksek	93.0	34.0	40.0	29.0	
Ortalama	69.57	19.55	30.83	19.19	
Std. Sapma	8.27	3.92	5.12	3.61	

Tablo 2’de Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Ölçeği (YATÖ) puanları üzerinden gerçekleştirilen analize göre katılımcıların ölçekten aldıkları en düşük puanın 34, en yüksek puanın ise 93 olduğu görülmüştür. Ortalama puan 69.57 ± 8.27 şeklinde bulunmuştur. Ölçekten alınacak puanların en düşük 23 ve en yüksek 115 olduğu ve puan arttıkça olumlu tutumun arttığı göz önünde bulundurulduğunda, katılımcıların ortalama bir değere sahip oldukları, nispeten yaşlı ayrımcılığın karşı olumlu tutum sergiledikleri ifade edilebilir.

Yaşamını sınırlama alt boyutu ortalama puanı 19.55 ± 3.92 olarak belirlenmiştir. Bu alt boyuttan alınacak puan ortalamasının en yüksek puan olan 45’in yarısına yakın bir değer olması öğrencilerin yaşlı yaşamını sınırlama boyutuyla ilgili olarak kararsız kaldıklarını göstermekte iken, puan ortalamasının 9’a yakın olması, yaşlı yaşamını sınırlama boyutuna ilişkin öğrencilerin tutumunun olumsuz olduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre yaşamını sınırlama alt boyutu ortalama puanının 9’a daha yakın olduğu ve öğrencilerin yaşlı yaşamını sınırlama konusunda olumsuz tutuma sahip olduklarının belirlendiği söylenebilir.

Olumlu ayrımcılık alt boyutu ortalama puanı 30.83 ± 5.12 olarak bulunmuştur. Bu alt boyuttan alınacak en yüksek puan ortalaması 40 iken araştırmamızın da bu değere yakın olması öğrencilerin yaşlıya yönelik olumlu ayrımcılık boyutuna ilişkin tutumunun olumlu olduğunu göstermekte iken puan ortalamasının 8’e yakın olması yaşlıya yönelik olumlu ayrımcılık boyutuna ilişkin öğrencilerin tutumunun olumsuz olduğunu göstermektedir. Buna göre yaşlıya yönelik olumlu ayrımcılık alt boyutu ortalama puanının 40’a daha yakın olduğu ve öğrencilerin yaşlılara yönelik olumlu ayrımcılık sağlanması konusunda olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir.

Olumsuz ayrımcılık alt boyutu ortalama puanı 19.19 ± 3.61 olarak bulunmuştur. Bu alt boyuttan alınacak en yüksek puan ortalaması olan 30’a yakın olması öğrencilerin yaşlıya yönelik olumsuz ayrımcılık boyutuyla ilgili tutumunun olumlu olduğunu göstermekte iken puan ortalamasının 6’ya yakın olması yaşlıya yönelik olumsuz ayrımcılık boyutuyla ilgili öğrencilerin tutumunun olumsuz olduğunu göstermektedir. Buna göre yaşlıya yönelik olumsuz ayrımcılık alt boyutu ortalama puanının 30’a daha yakın olduğu ve öğrencilerin yaşlılara yönelik olumsuz ayrımcılık sağlanması konusunda olumlu tutuma sahip oldukları verisine ulaşılmıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Değerlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre İlişkisiz Örneklemler t-testi Analizi Sonuçları

Yaşlı Ayrımcılığı Tutumları	Cinsiyet	N	Ortalama	Sd	T	P
Yaşlı Ayrımcılığı	Kadın	243	68.74	1.06	3.20	0.001*
	Erkek	79	72.13			
Yaşamını Sınırlama Alt Boyutu	Kadın	243	20.47	0.50	2.41	0.016*
	Erkek	79	19.25			
Olumlu Ayrımcılık Alt Boyutu	Kadın	243	19.81	0.47	1.75	0.081
	Erkek	79	30.50			
Olumsuz Ayrımcılık Alt Boyutu	Kadın	243	19.81	0.47	1.75	0.081
	Erkek	79	18.99			

*p<0.05

Araştırmaya katılan Keskin MYO Öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığı tutum ölçeğinden aldığı puanlar cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Erkek ve kız öğrencilerin ölçekten aldığı ortalama puanlar karşılaştırıldığında erkeklerin (72.13 ± 1.06) yaşlı ayrımcılığına daha olumlu baktıkları ifade edilebilir.

Yaşamını sınırlama alt boyutunda da cinsiyete göre anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Erkek ve kız öğrencilerin ölçeğin alt boyutundan aldığı ortalama puanlar karşılaştırıldığında erkeklerin (19.25 ± 0.50) yaşlı yaşamını sınırlamaya yönelik daha olumsuz bir bakış ortaya koydukları ifade edilebilir.

Olumlu ayrımcılık ve olumsuz ayrımcılık alt boyutlarına göre cinsiyet açısından istatistiksel anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4. *Öğrencilerin Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Analizi Sonuçları*

<i>Yaşlı Ayrımcılığı Tutumları</i>	<i>Yaş</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Yaşlı Ayrımcılığı	18-20	243	69.80	0.842	0.588
	21-23	59	69.20		
	24-27	13	69.11		
	28+	7	65.86		
Yaşamını Sınırlama Alt Boyutu	18-20	243	19.43	1.221	0.276
	21-23	59	19.63		
	24-27	13	17.74		
	28+	7	21.43		
Olumlu Ayrımcılık Alt Boyutu	18-20	243	30.99	1.259	0.253
	21-23	59	30.42		
	24-27	13	31.39		
	28+	7	27.57		
Olumsuz Ayrımcılık Alt Boyutu	18-20	243	19.38	1.755	0.068
	21-23	59	17.21		
	24-27	13	19.98		
	28+	7	16.86		

Araştırmaya katılan Keskin MYO Öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığı tutum ölçeğinden ve alt boyutlarından aldığı puanlara bakıldığında yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 5. *Öğrencilerin Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Puanlarının Öğrencisi Oldukları Program Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Analizi Sonuçları*

<i>Yaşlı Ayrımcılığı Tutumları</i>	<i>Öğretim Programı</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Yaşlı Ayrımcılığı	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	10	72.58	3.278	0.007*
	Çocuk Gelişimi	170	67.91		
	Yerel Yönetimler	63	71.34		
	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	58	71.80		
	Pazarlama	9	68.74		
Yaşamını Sınırlama Alt Boyutu	İnsan Kaynakları Yönetimi	12	71.24	2.76	0.019*
	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	10	19.10		
	Çocuk Gelişimi	170	18.86		
	Yerel Yönetimler	63	20.66		
	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	58	20.44		
Olumlu Ayrımcılık Alt Boyutu	Pazarlama	9	19.67	1.402	0.223
	İnsan Kaynakları Yönetimi	12	19.40		
	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	10	33.30		
	Çocuk Gelişimi	170	30.44		
	Yerel Yönetimler	63	30.91		
Olumsuz Ayrımcılık Alt Boyutu	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	58	31.32	2.155	0.059
	Pazarlama	9	28.89		
	İnsan Kaynakları Yönetimi	12	32.83		
	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	10	20.18		
	Çocuk Gelişimi	170	18.60		
Yaşlı Ayrımcılığı	Yerel Yönetimler	63	19.77	2.155	0.059
	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	58	20.02		
	Pazarlama	9	20.18		
	İnsan Kaynakları Yönetimi	12	19.00		

* $p<0.05$

Araştırmaya katılan Keskin MYO Öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığı tutum ölçeğinden aldığı puanlar öğrencisi olunan program değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Öğrencisi olunan programa göre ölçekten alınan ortalama puanlar karşılaştırıldığında Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programında öğrenci olanların yaşlı ayrımcılığına daha olumlu baktıkları ifade edilebilir.

Yaşamını sınırlama alt boyutunda da öğrencisi olunan programa göre anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Tüm öğrencilerin ölçeğin alt boyutundan aldığı ortalama puanlar karşılaştırıldığında Çocuk Gelişimi programında öğrenci olanların yaşlı yaşamını sınırlamaya yönelik daha olumsuz bir bakış ortaya koydukları ifade edilebilir. Olumlu ayrımcılık ve olumsuz ayrımcılık alt boyutlarına göre öğrencisi olunan program açısından istatistiksel anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 6'da verilen değerlere göre, araştırmaya katılan Keskin MYO öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığı tutum ölçeği ve alt boyutlarından aldığı puanlar mensup olunan aile yapısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0.05$).

Tablo 6. Öğrencilerin Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Puanlarının Mensup Olduğu Aile Yapısı Değişkenine Göre İlişkisiz Örneklem t-testi Analizi Sonuçları

Yaşlı Ayrımcılığı Tutumları	Aile Yapısı	N	Ortalama	Sd	T	P
Yaşlı Ayrımcılığı	Çekirdek Aile	280	69.60	1.46	0.396	0.693
	Geniş Aile	37	69.03			
Yaşamını Sınırlama Alt Boyutu	Çekirdek Aile	280	19.50	0.69	-0.623	0.534
	Geniş Aile	37	19.93			
Olumlu Ayrımcılık Alt Boyutu	Çekirdek Aile	280	30.85	1.12	0.484	0.631
	Geniş Aile	37	30.31			
Olumsuz Ayrımcılık Alt Boyutu	Çekirdek Aile	280	19.25	0.64	0.728	0.467
	Geniş Aile	37	18.80			

Tablo 7. Öğrencilerin Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Puanlarının En İyi Anlaştıkları Aile Üyesi Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Analizi Sonuçları

Yaşlı Ayrımcılığı Tutumları	En İyi Anlaşılan Aile Üyesi	N	Ortalama	F	P
Yaşlı Ayrımcılığı	Büyükanne-Büyükbaba	4	65.75	1.686	0.083
	Anne-Baba	203	69.50		
	Kardeş	59	69.58		
	Hepsi	28	71.56		
	Hiçbiri	4	63.75		
Yaşamını Sınırlama Alt Boyutu	Büyükanne-Büyükbaba	4	18.50	1.590	0.108
	Anne-Baba	203	20.28		
	Kardeş	59	19.56		
	Hepsi	28	20.32		
	Hiçbiri	4	19.75		
Olumlu Ayrımcılık Alt Boyutu	Büyükanne-Büyükbaba	4	22.88	1.459	0.154
	Anne-Baba	203	32.18		
	Kardeş	59	30.81		
	Hepsi	28	31.97		
	Hiçbiri	4	24.75		
Olumsuz Ayrımcılık Alt Boyutu	Büyükanne-Büyükbaba	4	18.75	0.308	0.979
	Anne-Baba	203	20.02		
	Kardeş	59	19.25		
	Hepsi	28	19.28		
	Hiçbiri	4	19.25		

Araştırmaya katılan Keskin MYO Öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığı tutum ölçeği ve alt boyutlarından aldığı puanlar en iyi ilişki kurulan aile üyesi değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0.05$) (Tablo 7). Benzer durum, yaşlıların nerede kalması gerektiği ile ilgili analizlerde de görülmektedir (Tablo 8). Araştırmaya katılan Keskin MYO Öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığı tutum ölçeği ve alt boyutlarından aldığı puanlar yaşlıların nerde kalması gerektiği değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0.05$).

Tablo 8. Öğrencilerin Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Puanlarının Yaşlıların Nerde Kalması Gerektiği Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Analizi Sonuçları

Yaşlı Ayrımcılığı Tutumları	Yaşlılar Nerede Kalmalı	N	Ortalama	F	P
Yaşlı Ayrımcılığı	Yaşlı Kendi Evinde Kalmalı	139	68.95	1.462	0.214
	Yaşlı Çocuklarının Yanında Kalmalı	172	70.29		
	Huzurevi vb. Kuruluşlarda Kalmalı	5	70.00		
	Hiçbiri	6	63.13		
Yaşamını Sınırlama Alt Boyutu	Yaşlı Kendi Evinde Kalmalı	139	19.40	2.068	0.085
	Yaşlı Çocuklarının Yanında Kalmalı	172	19.73		
	Huzurevi vb. Kuruluşlarda Kalmalı	5	21.80		
	Hiçbiri	6	16.00		
Olumlu Ayrımcılık Alt Boyutu	Yaşlı Kendi Evinde Kalmalı	139	30.53	0.648	0.629
	Yaşlı Çocuklarının Yanında Kalmalı	172	31.27		
	Huzurevi vb. Kuruluşlarda Kalmalı	5	31.00		
	Hiçbiri	6	30.17		
Olumsuz Ayrımcılık Alt Boyutu	Yaşlı Kendi Evinde Kalmalı	139	19.03	1.270	0.282
	Yaşlı Çocuklarının Yanında Kalmalı	172	19.47		
	Huzurevi vb. Kuruluşlarda Kalmalı	5	17.20		
	Hiçbiri	6	16.97		

Tartışma

Yaşlı nüfusunun ülke genelinde giderek artış göstermesi, yaşlı ayrımcılığına ilişkin bu çalışma ve literatürde daha önce yapılmış benzer çalışmalar için çıkış noktası olmuştur. Bu çalışmada Kırıkkale Üniversitesi Keskin Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü bünyesinde yer alan bölüm ve programlarda öğrenim gören öğrencilerin yaşlı ayrımcılığı konusundaki tutumlarını ölçmek hedeflenmiştir. Öğrencilerin yaşlı ayrımcılığı konusunda genel tutumlarının (69.57 ± 8.27) ortalama bir düzeyde olduğu ve nispeten olumlu bir tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Bu durumu, içinde yaşadığımız toplumun kültürel değerlerinde yaşlının önemli olarak gösterilmesi ile seilmeyi ve saygıyı hak eden bireyler olduklarının özendirilmesinin doğal bir sonucu olduğunu söylemek mümkündür (Şahin ve Erdem, 2017). Ancak Türk toplum yapısı ve kültürel değerleri göz önünde bulundurulduğunda olumlu tutumun daha yüksek oranda gerçekleşmesinin beklendiği ifade edilebilir. Bu beklenti ve elde edilen sonuç ışığında toplumsal yapı içerisinde yaşlılara atfedilen anlam ve saygılığın giderek azaldığı söylenebilir.

Literatürde yaşlı ayrımcılığına ilişkin olarak yapılan yurt içi ve yurt dışı çalışmalara bakıldığında; Ceylan ve Öksüz (2015) tarafından 418 üniversite öğrencisi, Özkan ve Bayoğlu tarafından 2011 yılında 278 üniversite öğrencisi, Cheong vd. (2009) tarafından 360 üniversite öğrencisi ve Altay ve Aydın (2014) tarafından 298 hemşirelik öğrencisi üzerinde yapılan araştırmaların sonucunda yaşlı ayrımcılığına ilişkin öğrencilerin olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Bu sonuçlar büyük ölçüde bu çalışmanın ana sonucu ile benzerlik göstermektedir. Yine Gallagher vd.'nin 2006 yılında, Liu vd.'nin 2013 yılında hemşireler ve üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı yaşlı ayrımcılığı çalışmasında bireylerin yaşlılara yönelik olumlu tutumlarının oldukları belirlenmiştir. Literatürde yer alan araştırmalarda özellikle hemşirelik bölümü öğrencisi olan üniversitelilerin olumlu tutuma sahip oldukları gözlenmiştir. Bu sonucun hemşirelik öğrencilerinin insanlarla birebir çalışmaları, tedavi ve bakım boyutu ile yaşlıların temel hizmet alan gruplarından olması ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu veriler de bu çalışmanın bulguları ile genel olarak benzerlik göstermektedir. Bu çalışmanın yaşlıya yönelik olumlu tutum sonucunun aksine 2015 yılında Köse ve Arkadaşları tarafından sağlık alanında farklı bölümlerde öğrenim gören 227 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan araştırmada ise yaşlı ayrımcılığına ilişkin öğrencilerin olumsuz tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Bu araştırmanın veri toplama sürecinde hem sağlıklı olup hem askeri öğrenci olanların bulunması sonuçların diğer sağlık bilimleri öğrencilerinin aksine bir şekilde geliştiğini düşündürmektedir.

Yapılan analizler ışığında istatistiksel açıdan anlamlı fark oluşturan sonuçlara bakıldığında öğrencilerin cinsiyetinin ve öğrencisi olunan programın, bireylerin yaşlı ayrımcılığına ilişkin tutumları üzerinde fark oluşturduğu belirlenmiştir. Erkek öğrencilerin ve Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programında öğrenim görenlerin yaşlılara karşı daha olumlu bir bakışa sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ancak öğrencilerin yaşı, mensup oldukları aile türü (çekirdek/geniş aile), en iyi anlaşılın aile üyesi ve yaşlıların nerde kalmasına dair görüşleri gibi değişkenler açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Literatürdeki diğer bulgular ile kıyaslandığında cinsiyet açısından birçok çalışmada yaşlılığa yönelik tutum açısından farklılık olduğu belirlenmiştir. Erdem ve Şahin'in (2017), Hweidi vd.'nin (2006) ve Ceylan ve Öksüz'ün (2015) çalışmasında bu çalışmaya paralel olarak erkek öğrencilerin kız öğrencilere kıyasla daha olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Bu çalışmanın aksine Ünal ve arkadaşları (2012) tarafından sağlık personeli üzerinde yapılan çalışmada kadın personelin erkek personele kıyasla; Diego ve arkadaşları (2008) ve Hawkins(1996) tarafından yapılan çalışmalarda kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla yaşlılara yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Bulgulardaki farklılıkların örneklem grubu farklılıklarından kaynaklanabileceği ve bu çalışmanın büyük çoğunluğunun % 75,5'lik bir oranla kız öğrencilerden oluştuğu gerekçesi ile olabileceği düşünülmektedir.

Öğrencilerin devam ettiği program açısından Köse ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan çalışmada öğrencisi olunan bölüm veya program açısından anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Yine Diego ve arkadaşları (2008) tarafından İspanya'da yapılan benzer bir çalışmada öğrencisi olunan bölüm ile yaşlılığa yönelik tutum açısından anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Olumlu bakışın olduğu bölümlerin genel anlamda yaşlı ile çalışma hayatında sıklıkla karşılaşacak olan hemşirelik, tıp ve sosyal hizmet bölümü gibi bölümlerde öğrenci olanlarda olduğu literatür tarafından desteklenmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Her toplumun kendine özgü gelenek ve kültürlerini koruması, gelecek nesillere ve diğer kültürlerle aktarması gerekir. Gerçekten de yaşlı insanlar, gelenekleri, kültürleri ve tarihleriyle derin bir ilişki içinde olan gruptur. Bu nedenle, toplumun bu grubunun sosyal ve kültürel sermaye birikimine sahip olması önemli bir avantajdır. Her bireyin yaşlı olanlarla devamlı suretle temas halinde olması bu sosyal ve kültürel aktarım için önem arz etmektedir.

Yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin genel olarak yaşlılara karşı olumlu bir tutum sergiledikleri, cinsiyete ve öğrenim görülen bölüme göre anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu durum kuşaklar arası ilişkinin varlığına işaret etmekte ve yaşlılar ve diğer gruplar arasında sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkinin devam ettiğini göstermektedir. Bu iletişimin daha iyi sonuçlar doğurması için yaşlıların modern dünyanın yeniliklerine ve değişimlerine açık, pozitif bakış açılı, kişisel gelişimini sürdüren, merak ve aktivasyonunu kaybetmemiş, yaratıcı problem çözme yeteneğine sahip ve paylaşımcı özelliklere sahip olması gerekir. Diğer taraftan yaşlı ayrımcılığını en az seviye indirmek için olumsuz bakış açısından uzak, yaşlılığın olumlu yanlarını öne süren, önyargılarla mücadele eden, yaşlılığı bir değer olarak gören, onları toplumsal yapıda onurlu bir konumda gören bir kuşak hedeflenmelidir (Zakowicz, 2011, s. 47).

Bütün bu bilgilerden hareketle;

- Üniversite öğrencilerinin yaşlılara yönelik olumlu tutumlarını arttırmaya yönelik eğitim müfredatlarının geliştirilmesi ve haricen programlarının hazırlanması,
- Değişen aile yapıları ve toplumsal değişme noktasında gençlerin yaşlı bireylerle daha fazla vakit geçirmelerini sağlayacak aktivitelerin planlanması,
- Yaşlılığın giderek artış gösterdiği ve buna bağlı olarak farkındalık artırıcı kamu spotlarının hazırlanması ve yaygınlaştırılması,
- Temel eğitim düzeyinden başlamak üzere yaşlının konumunun anlatılması, bununla ilişkili bir dersin müfredata konularak zorunlu olarak okutulması,
- MYO öğrencilerinin yanı sıra tüm üniversite öğrencileri ve toplumun diğer kesimlerinin de yaşlı ayrımcılığına ilişkin tutumlarının belirlemesi amacıyla daha geniş örneklem grupları ile kapsamlı çalışmaların yapılması,
- TÜİK gibi kurumların ülke genelinde yapacağı daha geniş kapsamlı çalışmalar ile konuya dair ortaya konan olumsuz bulguların gözden geçirilmesi ile sosyal politika üretme ve uygulamasında yol gösterici olması önerilir.

Kaynakça

- Allan, L. J. ve Johnson, J. A. (2009). Undergraduate attitudes toward the elderly: The role of knowledge, contact and aging anxiety. *Educational Gerontology*, 35, 1-14.
- Altay, B. ve Aydın, T. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığına ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 12(1), 11-18.
- Butler, R. N. (1969). Age-ism: Another form of bigotry. *The Gerontologist*, 9(4), 243-246. https://doi.org/10.1093/geront/9.4_Part_1.243.
- Buz, S. (2015). Yaşlı Bireylere Yönelik Yaş Ayrımcılığı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (53), 268-278.

- Ceylan, H. ve Öksüz, M. (2015). Sosyal hizmet lisans öğrencilerinin yaşlı ayrımcılığına ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(39), 459-466.
- Cheong, S. K., Wong, T. Y. ve Koh, G. C. (2009). Attitudes towards the elderly among singapore medical students. *Annals Academy of Medicine Singapore*, 38(10), 857.
- Çakır, Y. ve Palabıyıkoglu, R. (1997). 12-22 yaş grubundaki gençlerde çok yönlü algılanan sosyal destek ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik araştırması. *Kriz Dergisi*, 5(1),15-25.
- Diego, A., Zambrini, B., Moraru, M., Hanna, M., Kalache, A. ve Nunez, J. F. M. (2008). Attitudes toward the elderly among students of health care related studies at the university of salamanca, Spain. *Journal of Continuing Education in the Health Professions*, 28(2), 86-90.
- Dünya Sağlık Örgütü (2015). *Yaşlanma Raporu*, 2015.
- Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü. <http://eyh.aile.gov.tr/mevzuat>. (21.07.2018).
- Gallagher, S., Bennett, K. M. ve Halford, J. C. (2006). A comparison of acute and long-term health-care personnel's attitudes towards older adults. *International Journal of Nursing Practice*, 12(5), 273-279.
- Gökçe-Kutsal Y. (2007). *Yaşlanan dünyanın yaşlanan insanları (The aging world's aging people)*. Geriatri Türk Tabipler Birliği Yayınları, Ankara. 13-19.
- Michele J. H. (1996). College students' attitudes toward elderly persons. *Educational Gerontology*, 22(3), 271-279. doi: 10.1080/0360127960220305
- Hweidi, I. M. ve Al-Obeisat, S. M. (2006). Jordanian nursing students' attitudes towards the elderly. *Nurse Education Today*, 26(1), 23-30.
- Köse, G., Ayhan, H., Taştan, S., İyigün, E., Hatipoğlu, S. ve Açık, C. H. (2015). Sağlık alanında farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin yaşlı ayrımcılığına ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *Güllane Tıp Dergisi*, 57, 145-151.
- Liu, Y., Norman, I. J. ve While, A. E. (2013). Nurses' Attitudes Towards Older People: A Systematic Review. *International Journal of Nursing Studies*. Doi:/10.1016/j.ijnurstu.2012.11.021.
- Livi-Bacci, M. (1982). Social and biological aging: Contradictions of development. *Population and Development Review*, 8(4), 771-781.
- Öksüzokyar, M. M., Eryiğit, S. Ç., Ögüt-Düzen, K., Erdoğan-Mergen B., Sökmen Ü. N. ve Ögüt S. (2016). Biyolojik yaşlanma nedenleri ve etkileri. *MAKÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 34-41.
- Önal-Dölek, B. (2011). *Türkiye'de üniversite hastanelerindeki geriatri bilim dallarına bağlı geriatri ünitelerinde verilen hizmetin sosyal hizmet temelinde değerlendirilmesi* (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özkan, Y. ve Bayoğlu, A. S. (2011). Ageism: College students' perceptions about older people. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6(1), 107-115.
- Şahin, H. ve Erdem, Y. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin yaşlılara yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 219-232.
- Türkiye İstatistik Kurumu. www.tuik.gov.tr. (21.07.2018).
- Türk Geriatri Kongresi. http://www.turkgeriatri.org/bildiri_uyh.php. (21.07.2018).
- Ünal, D., Soyuer, F. ve Elmalı, F., (2012). Geriatri merkezi çalışanlarında yaşlı tutumunun değerlendirilmesi. *Kafkas Journal of Medical Science*, 2, 115-120.
- Vefikuluçay, D. (2008). *Üniversitede öğrenim gören öğrencilerin yaşlı ayrımcılığına ilişkin tutumları* (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Vefikuluçay, D. ve Terzioğlu F. (2011). Development and psychometric evaluation of ageism attitude among the university students. *Turkish Journal of Geriatrics*, 14, 259-268.
- Zastrow, C. (2013). *Sosyal hizmete giriş* (Çev. Edt: D. B. Çiftçi). İstanbul: Nika Yayın.
- Zakowicz, I. (2011). *The university of the third age and the social exclusion of the elderly*. In A. Kobylarek (Edt.). *Aging-Social, biological and psychological dimensions* (pp. 41-48). Agencja Wydawnicza "Argi", www.argi.pl.

EXTENDED ABSTRACT

The concept of old age comes into prominence in relation to the aging of the world population and the decrease of the share of the young population in the general population. With this respect, this subject draws attention of academic disciplines (such as medicine, nursing, social work, psychology, sociology, etc.) which work on the field of old age. Aging is thought to be a period of decrease in all vital activities, productivity, self-sufficiency and independent action (Şahin, & Erdem, 2017). Although there are many definitions of aging and elderly; elderly can be defined as "individuals who experience age-related loss of function and encounter problems in performing daily living activities", and aging can be defined as "the name given to this process".

Elderly discrimination is the other concept that must be considered in this context. It can be defined as having othering attitudes towards aging individuals in the society, thinking that elderly people should live away from society and not respecting the values and attitudes of the elderly people. In other words, in the emergence of elderly discrimination, there are some important situations like inappropriate behaviours towards the elderly, presence of unfair cultural stereotypes, prejudices or fear of the elderly, lack of reliable

information about old age, the relationship between old age and illness and death, and the changing status of old people in both family and society.

Considering the fact that the elderly population is increasing in our country, it is necessary to increase the individuals who will work in the field of old age and to make more macro-scale studies by evaluating the attitude of elderly discrimination of university students (Özkan, & Bayoğlu, 2011). The rationale for this study is that, as in the rest of the world, the rate of elderly population in our country has increased gradually; therefore, there may be some changes in the meaning and perspective attributed to the elderly by other segments of the society as well as the problems and needs of the elderly. The importance of the study is to provide a preventive projection in order to determine the perspectives of the young university students who will start working in the fields related to the elderly in various institutions and organizations as well as living together with the elderly in the society. In this context, it is thought to contribute to the current literature.

This study was carried out to determine the attitudes of students of Kırıkkale University Keskin Vocational School on elderly discrimination. The population of the study consisted of students enrolled in Keskin Vocational School in 2017-2018 academic year. In this research, it was aimed to take the whole universe; therefore, no sample selection was made. However, it has been found that the number of students currently attending school is quite low due to the presence of students who have not been active in their education despite the fact that they have been enrolled in the school for a long time, and some programs stop the recruitment.

In this research, it is aimed to measure the social behaviours of individuals and their tendencies towards elderly discrimination objectively through observation and test and to reveal this situation with numerical data. In this context, it is planned to reach the maximum number of the study group by taking into account the representation of the universe about the subject investigated in the quantitative research method. Therefore, the data collection process was carried out with 322 students. The causal-comparison model was used to compare the differentiating groups in terms of a variable (gender, age, department...) from quantitative research models. After the literature review by the researchers, the personal information form consisting of 10 questions and the "Attitude Scale for Elderly Discrimination" (YATÖ) consisting of 23 questions were used as data collection tools. Data were collected by face to face interview. In accordance with the nature of the quantitative research design, statistical results such as relationships and differences were investigated.

When the results that make a statistically significant difference are analysed, it is determined that the gender of the students and the programs enrolled make a difference on the attitudes of individuals towards elderly discrimination. It has been found that male students have more positive view towards the elderly. However, it was found that there was no statistically significant difference in terms of other variables (age of the students, family type, and the best understood family member and their opinion about where to stay). This indicates the existence of intergenerational relations and shows that the social, cultural and economic relations between the elderly and other groups continue. In order for this communication to produce better results, the elderly need to be open to the innovations and changes of the modern world, to have a positive perspective, to maintain their personal development, to have curiosity and activation, to have creative problem solving skills and to have sharing characteristics. On the other hand, a generation away from the negative point of view, suggesting the positive aspects of old age, struggling with prejudices, seeing old age as a value and seeing them in a dignified position in the social structure should be targeted in order to reduce the elderly discrimination to a minimum level (Zakowicz, 2011, p. 47).